

תורת אמך

ביאורי סוגיות והדרכה לימודית

מסכת ביצה

פרק ראשון

סוגיה ג: ביצה שנולדה ביום טוב (2):
גזרה משום פירות הנושרין ומשום משקין שזבו

נכתב בסייעתא דשמיא
על ידי

אליהו מאיר ליפשיץ
ב"ר חיים שמאי ז"ל

ישיבת ברכת משה, מעלה אדומים

© כל הזכויות שמורות למחבר

מהדורה ראשונה ללא הגהה

סוגיה ג: ביצה שנולדה ביום טוב (2): גזרה משום פירות הנושרין ומשום משקין שזבו

*

רקע

הגמ' מביאה שני הסברים נוספים לאיסור לאכול ביצה שנולדה ביום טוב. תוס' מאריכים בדיון לגבי הגזרות המובאות בגמ'. דיון התוס' חשוב מאודן הן לגבי דיני מוקצה והן לגבי דיני מלאכת אוכל נפש ביום טוב, אבל לא נעסוק בו כעת אלא במקומו.

מקורות

א. גמ' ב--ג: "רב יוסף אמר גזרה משום פירות הנושרין... לטעמיה דאית ליה מוקצה"
ב. רא"ש סי' א, "ויראה מה שתפס הרב אלפס ז"ל... מדאורייתא בשבת ויום טוב"

הסבר הסוגיה

רב יוסף אמר גזרה משום פירות הנושרין... ר' יצחק אמר גזרה משום משקין שזבו.

[גמ' ב--ג.]

רב יוסף ור' יצחק מפרשים שהמשנה אוסרת כל ביצה שנולדה ביום טוב בין הנולדת מתרנגולת העומדת לאכילה ובין מתרנגולת העומדת לגדל ביצים מפני גזרה. רב יוסף גוזר שביצה הנולדת ביום טוב דומה לפירות הנושרין, האסורים גזרה שמא יעלה ויתלוש, ור' יצחק גוזר שביצה הנולדת ביום טוב דומה למשקין שזבו, האסורים גזרה שמא יסחוט. גזרת פירות הנושרין וגזרת משקין שזבו מוסכמת על כולי עלמא, המחלוקת רק האם ביצה נכללת בגזרה זו.

תוס' [ד"ה גזרה] מקשה מדוע זקוקים בפירות הנושרין לגזרת שמא יעלה ויתלוש, והרי אף ללא הגזרה הפירות אסורים מדין מוקצה. כמו כן מקשה התוס' מדוע אנו גוזרים שמא יעלה ויתלוש, והרי תלישת פירות היא מלאכת אוכל נפש המותרת ביום טוב. לקמן נאריך בשתי שאלות אלו.